

Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiesten

KERTOMUS

vuodelta 1916

Eduskunnan Pankkivaliokunnalle

HELSINKI 1917,

SUOMAL. KIRJALL. SEURAN KIRJAPAINON OSAKEYHTIÖ

Suomen Eduskunnan Pankkivaltuustusten

KERTOMUS

vuodelta 1916

Eduskunnan Pankkivaltuustuksen

HUHTIKUUKSI 1917

EDUSKUNNAN PANKKIVALTUUSTUKSEN

Yhä suuremmassa määrässä kävivät vuonna 1916 edelleen jatkuvan sodan vaikutukset tuntuviksi kaikissa maissa, ja rahamarkkinoillekin asetettiin erinomaisen suuria vaatimuksia.

Lontoossa kohosi pankkidiskontto, oltuaan elokuun 7 päivästä 1914 lähtien 5 %, heinäkuussa 6 %:iin, kun taas yksityisdiskontto tammikuusta huhtikuuhun laskeusi 5 $\frac{3}{16}$ %:sta 4 $\frac{5}{8}$ %:iin, mutta kohosi jälleen elokuussa 5 $\frac{5}{8}$ %:iin sekä oli vuodenvaiheessa 5 $\frac{17}{32}$ %. Parisissa pysyi korko kaiken vuotta 5 %:ssa. Tukholmassa laskeusi diskontto toukokuussa 5 $\frac{1}{2}$ %:sta 5 %:iin, mutta kohosi marraskuussa jälleen 5 $\frac{1}{2}$ %:iin, jota vastoin korko Kööpenhaminassa pysyi 5 %:ssa ja Kristianiassa laskeusi toukokuussa 5 $\frac{1}{2}$ %:sta 5 ja 4 $\frac{1}{2}$ %:iin, mutta kohosi lokakuussa 5 %:iin ja marraskuussa 5 $\frac{1}{2}$ %:iin. Petrogradissa oli virallinen noteraus kaiken vuotta 6 %.

Meidän maassamme oli rahansaanti vuoden varrella runsas, johtuen useimpain tuotteiden lisääntyneen kysynnän aikaansaamasta vilkkaasta toiminnasta teollisuuden ja käsityön alalla, maamme kaikissa osissa tarjona olevasta tilaisuudesta hyvään työnansioon, kohtalaisen hyvästä vuodentulosta sekä olojen aiheuttamasta tuonnin rajoituksesta. Kaiken vuotta oli teollisuuden kuitenkin taiselettava tuntuvia vaikeuksia vastaan niiden yhä lisääntyneiden esteiden johdosta, joita sekä koti- että ulkomaisten

*Johtava
katsaus ra-
hamarkki-
noihin.*

*Rahatila
Suomessa ja
Suomen Pan-
kin liike.*

raaka-aineiden ja tarvikkeiden hankinta kohtasi. Elintarpeiden saanti väheni vähenemistään ja niiden hinnat kohosivat samassa määrin ennen tuntemattomalle tasolle.

Suomen Pankin alin korkokanta alennettiin toukokuun 19 päivänä $5\frac{1}{2}\%$:sta 5% :iin. Yksityispankkien korkein talletuskorko oli kaiken vuotta 4% , mutta niiden juoksevan tilin korko alennettiin helmikuun 1 päivänä $1\frac{1}{2}\%$:sta 1% :iin ja elokuun 1 päivänä edelleen $\frac{1}{2}\%$:iin.

Suomen Pankin avista myyntikurssit ulkomaan rahalle kohosivat edelleen. Vuoden alussa noterattiin Punta sterlinki Smk. 34: 30, Frangit 124: 50 ja Kruunut Smk. 210:—, Tukholma, Smk. 209:—, Kristiania, ja Smk. 207:—, Kööpenhamina, kun taas vastaavat noteraukset vuoden lopussa olivat 35: 25, 127: 50, 216:—, 211:— ja 206:—. Ruplan avistakurssin noterasi Pankki seuraavasti:

Myyntikurssi: Ostokurssi:

tammikuun	1 päivästä	Smk. 220: 50	Smk. 220: —
»	3 »	» 216: 50	» 216: —
toukokuun	4 »	» 214: 50	» 214: —
kesäkuun	26 »	» 216: 50	» 216: —
heinäkuun	28 »	» 214: 50	» 214: —
syyskuun	1 »	» 216: 50	» 216: —
»	5 »	» 218: 50	» 218: —
»	11 »	» 216: 50	» 216: —
lokakuun	31 »	» 214: 50	» 214: —
joulukuun	13 »	» 212: 50	» 212: —
»	28 »	» 214: 50	» 214: —

1915 vuoden päättyessä oli Suomen Pankin setelinannon arvonvastine $371,2$ miljoonaa markkaa, josta määrästä $42,6$ miljoonaa markkaa oli kultarahaa ja rahaksi lyömätöntä kultaa, $1,3$ miljoonaa markkaa Suomen hopearahaa sekä $327,3$ miljoonaa markkaa ulkomaisia arvonvastineita, käyttämätön setelinantooikeus $53,8$ miljoonaa mark-

kaa ja Pankin lainananto $63,7$ miljoonaa markkaa, liikkeessä olevain setelien määrän ollessa $231,6$ miljoonaa markkaa.

Joulukuun 31 päivänä 1916 oli setelinannon arvonvastine lisääntynyt $580,3$ miljoonaa markkaan, josta määrästä $42,7$ miljoonaa markkaa oli kultarahaa ja rahaksi lyömätöntä kultaa, $0,9$ miljoonaa markkaa Suomen hopearahaa sekä $536,7$ miljoonaa markkaa ulkomaisia arvonvastineita, käyttämättömän setelinanto-oikeuden ollessa $76,1$ miljoonaa markkaa ja liikkeessä olevain setelien määrän $421,3$ miljoonaa markkaa, jota vastoin Pankin lainananto oli vähentynyt $43,9$ miljoonaa markkaan. Pano- ja ottotilillä oli joulukuun 31 päivänä 1915 pankissa $145,3$ miljoonaa markkaa ja 1916 vuoden joulukuun 31 päivänä $125,3$ miljoonaa markkaa, joista määrästä valtion tilillä oli ensinmainittuna päivänä $9,1$ ja jälkimäisenä $9,3$ miljoonaa markkaa.

Pankin ulkomaisista arvonvastineista oli konttokuranttisaamisia Venäjällä, Venäjän valtio-obligatsioneja ja -vekselejä sekä ruplaseteleitä 1915 vuoden päättyessä $105,5$ miljoonaa ruplaa ja 1916 vuoden lopussa $202,0$ miljoonaa ruplaa.

Liikkeessä olevien setelien määrä oli vähin tammikuun 8 päivänä eli $224,5$ miljoonaa markkaa ja suurin joulukuun 31 päivänä eli $421,3$ miljoonaa markkaa.

Ulkomaan rahan määräisiin vekseleihin ja ulkomaisiin saamisiin sijoitetut yksityispankkien varat, jotka vuoden alussa olivat olleet $0,6$ miljoonaa markkaa, olivat marraskuun 30 päivänä muuttuneet $11,1$ miljoonan markan velaksi, jota vastoin niiden kotimainen lainananto oli samaan aikaan kohonnut $780,6$:sta $978,6$ miljoonaa markkaan eli $198,0$ miljoonaa markkaa, lisäyksen ollessa 1915 ja 1914 vuoden vastaavina kuukausina $10,7$ ja $27,3$ miljoonaa markkaa. Sen ohessa säästöönpanijain saamiset pankkien talletus- ja juoksevalla tilillä olivat lisääntyneet

817,5:stä 1,035,5 miljoonaa markkaan eli 218,0 miljoonaa markkaa, lisäyksen ollessa 111,4 miljoonaa markkaa tammimarraskuulla 1915 ja 14,2 miljoonaa markkaa tammimarraskuulla 1914. Obligationivarojaan kartuttivat yksityispankit vuoden varrella tuntuvasti eli vuoden alussa olleesta määrästä 54,4 miljoonasta markasta 150,9 miljoonaa markkaan marraskuun 30 päivänä. Pankkien yhteenlasketut kassavarat olivat tammikuun 1 päivänä 163,8 ja marraskuun 30 päivänä 161,8 miljoonaa markkaa.

Maamme säästöpankkien säästöönpanijain saamiset lisääntyivät 1916 tammisyyskuulla 344,3:sta 413,3 miljoonaa markkaan eli 69,0 miljoonaa markkaa, lisäyksen ollessa 24,7 ja 1,8 miljoonaa markkaa 1915 ja 1914 vuoden vastaavina kuukausina.

Voittovarain käyttäminen. Suomen Pankin tilinpäätöksen mukaan on puhdas voitto vuodelta 1916 Smk. 4,198,316: 52. Koska Eduskunnan erinäisiä toimenpiteitä varten ehdollisesti myöntämät määrärahat, yhteensä 4,000,000 markkaa, eivät ole saavuttaneet Keisarin ja Suuriruhtinaan hyväksymistä, ovat ne siis edellisten vuosien voittovaroista käyttämättä, joten Suomen Pankin nyt käytettävänä oleva voitto on kaikkiaan Smk. 8,198,316: 52.

Suomen Pankin tilinpäätös vuodelta 1915 osotti kuitenkin tappiota Smk. 21,285,358: 83, mistä Smk. 9,481,801:50 korvattiin vararahastosta, joka sen johdosta väheni Smk:aan 62,586,132: 70. Kun Pankin tarkoituksena on maan rahan asiain pitäminen vakavalla ja turvallisella kannalla, ja erittäinkin nykyoloissa on tarpeellista pysyttää Pankin asema niin lujana kuin mahdollista, rohkenevat Pankkivaltuusmiehet lausua, että Pankin etu vaatii siirtämään koko käytettävänä olevan voiton vararahastoon.

Erinäisiä Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita.

1 §.

Niitä korkomääriä, joita tammikuun 9 päivänä 1915 Pankin vekseli- ja lainausliikkettä koskevia määräyksiä.

annettujen määräysten mukaan käytettiin Pankin lainannossa, alennettiin toukokuun 18 päivänä kauttaaltaan puoli prosenttia, niin että korkomäärät tulivat olemaan:

5 prosenttia diskontattaessa puhtaita liikevekseleitä ja yksityispankkien talletustodistuksia, joilla maksupäivään ei ole kolmea kuukautta pitempi aika;

5 1/2 prosenttia diskontattaessa samallaisia vekseleitä ja talletustodistuksia, joilla maksupäivään on kolmea kuukautta pitempi aika, aina kuuteen kuukauteen asti;

6 prosenttia diskontattaessa muita vekseleitä, huolimatta siitä, onko niillä maksupäivään pitempi tai lyhempi aika;

5 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditiiveja, joiden vakuutena on kultaa ja hopeata, Suomen valtion ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen valtiotakuulla varustettuja ulkomaan rahan määräisiä obligatsioneja sekä ulkomaisia, valtion antamia taikka valtiotakuulla varustettuja obligatsioneja;

5 1/2 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditiiveja, joiden vakuutena on muunlaisia obligatsioneja, talletustodistuksia ja kiinnityksiä; sekä

6 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassakreditiiveja osakkeita vastaan.

Entisellään pysytettiin määräykset kassakreditiivien sisäänkirjoitusmaksusta, joka teki $\frac{1}{2}$ prosenttia vuodelta, ja Johtokunnan oikeudesta sattuvissa tapauksissa diskontattaessa vekseleitä, joita ei voida pitää puhtaina liikeveksleinä, sovelluttaa puhtaita liikeveksleitä varten voimassa olevia korkomääriä sekä erityisesti laskea nämä korkomäärät yksityispankkien vekseleitä rediskontattaessa, minkä ohessa Pankin Johtokunnalle annettiin oikeus edelleenkin erityisissä tapauksissa harkinnan mukaan myöntää korkohuojennusta enintään puoli prosenttia puutavara-liikkeen sodan kautta vaikeutuneen tilan helpottamiseksi.

2 §.

Toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisten sitoumuksia Pankille. Vuonna 1916 ovat Pankkivaltuusmiehet käsitelleet yhteensä kuusi akorttia koskevaa hakemusta, joista on tarkemmin kerrottu tammikuun 24, heinäkuun 1, lokakuun 14 ja 16 sekä joulukuun 11 päivänä tehdyissä pöytäkirjoissa.

Pankin Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet päättäneet kokonaan tileistä poistettaviksi erinäiset jo aikaisemmissa tilinpäätöksissä epävarmojen joukkoon siirretyt saatavat, joista ei enää mitään voida saada takaisin, yhteensä 105,650 markkaa 3 penniä.

3 §.

Suomen Pankin tilintarkastus. Suomen Pankin ohjesäännössä määrätyn tarkastuksen vuodelta 1915 ovat Eduskunnan viimeksi valitsemat tilintarkastajat toimittaneet maaliskun ja huhtikuussa 1916. Tarkastajain puoltosanan mukaisesti ja Pankin ohjesäännön tätä koskevain säännösten nojalla ovat Pankkivaltuusmiehet, sillä edellytyksellä että Eduskunta hyväksyy toimitetun tarkastuksen, Eduskunnan puolesta 3 päivänä

huhtikuuta 1916 myöntäneet Johtokunnalle vastuuvapauden Pankin hallinnosta vuodelta 1915.

4 §.

Pankkivaltuusmiehet ovat Pankin kirjojen ja tili-laskujen sekä haarakonttoreista tulleiden ilmoitusten nojalla joka kuukaudelta toimittaneet sellaisen Pankin liikkeen ja lainauksen tarkastuksen, kuin Valtuusmiehille annetun johtosäännön 4 §:ssä säädetään. Niinikään ovat Pankkivaltuusmiehet tarkastaneet Pankin Johtokunnan pohjapöytäkirjat.

Pankin lainausliikkeen tarkastus.

5 §.

Suomen Pankin ohjesäännön 40 §:n määräyksen mukaisesti ovat Pankkivaltuusmiehet toimittaneet pääkonttorin kassaholvien ja kaikkien rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjain ynnä talletusten katsastuksen lokakuun 10, 11, 12, 13, 14 ja 19 päivänä. Sanotussa katsastuksessa saadut tulokset, jotka on annettu Johtokunnan tiedoksi, ovat olleet Pankin kirjain mukaiset.

Katsastukset: a) pääkonttorissa;

Mitä Pankin haarakonttoreihin tulee, ovat Pankkivaltuusmiehet antaessaan määräykset valitsemillensa diskonttokomiteain jäsenille myöskin kehottaneet heitä keran kuukaudessa, mielensä mukaan kulloinkin erikseen määrättävinä aikoina, toimittamaan säädetyt katsastukset konttoreissa.

b) haarakonttoreissa.

Sitä paitsi ovat tarkastuksia toimittaneet:

Joensuun konttorissa maaliskuun 21 ja 22 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Sortavalan konttorissa maaliskuun 23 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Turun konttorissa toukokuun 4 ja 5 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg;

Hämeenlinnan konttorissa toukokuun 18 ja 19 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg;

Jyväskylän konttorissa toukokuun 20 ja 21 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg;

Kotkan konttorissa syyskuun 29 ja 30 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg;

Petrogradin konttorissa lokakuun 1 ja 2 päivänä Pankinjohtaja von Collan;

Viipurin konttorissa lokakuun 27 ja 28 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Mikkelin konttorissa marraskuun 16 ja 17 päivänä Pankinjohtaja von Collan;

Tampereen konttorissa marraskuun 23—25 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg;

Porin konttorissa marraskuun 27 ja 28 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg;

Kuopion konttorissa marraskuun 29 ja 30 päivänä Pankinjohtaja Järnefelt;

Oulun konttorissa joulukuun 7 ja 8 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg; sekä

Nikolainkaupungin konttorissa joulukuun 9 ja 10 päivänä v.t. Pankinjohtaja Broberg.

6 §.

Pankin kiinteistöjä ja konttorihuoneustoja koskevia toimenpiteitä;

a) Kuopion konttori.

b) Pääkonttori.

c) Petrogradin konttori.

Johtokunnan esityksestä myönsivät Pankkivaltuusmiehet toukokuun 18 päivänä Kuopion konttorin talon korjauksiin 2,900 markkaa 50 penniä.

Laajennustöitä varten Pankin setelipaino-huoneustossa myönnettiin kesäkuun 5 päivänä 5,000 markkaa.

Kirjeessä kesäkuun 21 päivästä esitti Johtokunta, että koska Pankin Petrogradin konttorin huoneusto on ahdas ja muutenkin tarkoitukseensa aivan sopimaton, eikä täysin kelpaavaa huoneustoa ollut vuokrattavana, sanottulle konttorille ostettaisiin 2,200,000 ruplan hinnasta hy-

vällä liikepaikalla Nevskyn kadun varrella Pienen Tallikadun kulmassa vastapäätä Kasanin kirkkoa oleva talo, joka käsittää 1584 m² suuruisen tontin ja sillä olevan viisikerroksisen kivirakennuksen ja jonka talon omistivat veljekset Oskar Herman ja Karl Herman Hansen.

Katsoen, että oman kiinteistön hankkiminen Pankille Petrogradissa on tarpeen vaatima, ja pitäen edellä kerrottua kauppatarjousta Pankille edullisena, oikeuttivat Pankkivaltuusmiehet heinäkuun 1 päivänä Johtokunnan Pankille ostamaan mainitun talon ja tähän tarkoitukseen käyttämään Pankin varoja 2,200,000 ruplaan saakka. Kauppa tulikin sittemmin päätetyksi ja laillistetuksi.

Johtokunnan esityksestä oikeuttivat Pankkivaltuusmiehet heinäkuun 31 päivänä Johtokunnan Pankin Pietarin konttorin huoneustosta, jonka vuotuinen vuokra nykyään on 3,200 ruplaa, vaadittuna korotuksena suorittamaan 920 ruplaa vuodessa, lukien seuraavan syyskuun 1 päivästä.

7 §.

Vaikka Pankkivaltuusmiehet vuonna 1915 ryhtyivät toimeen, että hopeavaihtorahaa valmistettaisiin 3,900,000 markkaa ja kuparirahaa 450,000 markkaa, sekä siihen hankitun oikeutuksen nojalla sen ohessa annettiin liikkeesen yhden markan seteleitä lähes 3½ miljonan määrään, oli vaihtorahan kysyntä edelleen tavallista suurempi. Pankkivaltuusmiesten siitä tekemästä ehdotuksesta annettiin sen johdosta rahapajalle määräyksiä vuonna 1916 valmistaa lisäksi 50 pennin rahoja yhteensä 4,000,000 markkaa, 25 pennin rahoja yhteensä 1,600,000 markkaa, 10 pennin rahoja yhteensä 200,000 markkaa, 5 pennin rahoja yhteensä 300,000 markkaa ja 1 pennin rahoja yhteensä 50,000 markkaa, jonka ohessa Keisarillinen Senaatti, sen johdosta että oli

Toimenpiteitä vaihtorahan puutteen poistamiseksi.

vaikea saada hopeata pienen rahan lyömistä varten, Pankkivaltuusmiesten esityksestä suostui siihen että Suomen Pankin 2 ja 1 markan rahoista saadaan 500,000 markkaa sulattaa ja uudestaan lyöttää 50 ja 25 pennin rahoiksi.

Kun kesällä vielä oli epätietoista, saisiko Suomen Pankki ajoissa tarpeeksi hopeata vaihtorahain valmistamista varten, ehdotti Johtokunta kirjeessä 20 päivältä kesäkuuta että valmistettaisiin 50 ja 25 pennin seteleitä. Pitäen Johtokunnan ehdottaman keinon varovaisuuden vaatimana toimenpiteenä siltä varalta ettei saataisi maahan tarpeeksi hopeata, anoivat Pankkivaltuusmiehet alamaissa kirjeessä elokuun 15 päivältä että Suomen Pankki oikeutettaisiin laskemaan liikkeeseen 50 ja 25 pennin arvoisia seteleitä Pankin lunastettavaksi kullassa, jota varten piirustukset selityksineen sekä näitä seteleitä että uudenmuotoisia yhden markan seteleitä varten myötäliitettiin vahvistettavaksi. Saman elokuun 29 päivänä Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskunta ilmoitti Senaatin, Pankkivaltuusmiesten esityksen johdosta, oikeuttaneen Suomen Pankin laskemaan liikkeeseen tarpeellisen määrän 50 ja 25 pennin arvoisia seteleitä Pankin vastaisuudessa lunastettavaksi kullassa sekä hyväksyneen ehdotuksen uusista yhden markan seteleistä.

Kun Suomen Pankki myöhemmin on saanut hopeata, on hopearahan puute toistaiseksi sen kautta poistettu ja pienten setelien laskemista liikkeeseen voitu välttää.

8 §.

Sikäli kuin suurempi määrä kuluneita seteleitä on keräytynyt pääkonttoriin, ovat Pankkivaltuusmiehet laskeuttaneet nämä setelit, jotka sitten on poltettu. Kokouksissa tammikuun 8, 10, 12 ja 14, toukokuun 20, 22, 25, 27 ja 29, syyskuun 11, 13, 15, 18, 20 ja 22, lokakuun 12, 14, 16, 17, 19, 21, 23 ja 25 sekä marraskuun 9, 11, 13, 16, 18, 20, 22 ja 24 päivinä on täten laskettu ja poltettu Pankin

*Kuluneiden
setelien
poltto.*

seteleitä yhteensä 55,585,013 markkaa ja 10 ruplaa, josta ovat olleet

1,000 markan seteleitä	10,320 kappaletta
500 » »	3,430 »
100 » »	138,209 »
50 » »	111,204 »
20 » »	383,408 »
10 » »	561,319 »
5 » »	1,413,512 »
1 » »	3,820,003 »
10 ruplan »	1 »

Sitä paitsi on kuluneita seteleitä poltettu Pankin tilintarkastajain toimesta yhteensä 11,291,095 markkaa.

9 §.

Virkavapautta osaksi kivulloisuuden tähden, osaksi muista syistä ovat vuonna 1916 nauttineet allamainitut konttorien hoitajat, nimittäin:

*Pankin-
komisarion-
virat.*

Nikolainkaupungin konttorin hoitaja Axel Timgren maaliskuun 12 päivästä huhtikuun 12 päivään, heinäkuun ajan sekä marraskuun 6 päivästä lukien kuusi viikkoa; Jyväskylän konttorin hoitaja Ivar Oskar Ruotzi kesäkuun ajan;

Viipurin konttorin hoitaja Max Sabelli elokuun 1 päivästä saman kuun 16 päivään;

Mikkelin konttorin hoitaja Knut Gustaf Åkesson kesäkuun ajan; sekä

Oulun konttorin hoitaja Johan Edvard Rehnback elokuun 16 päivästä saman kuun loppuun.

Edellä mainittujen virkavapauksien aikana ovat Pankkivaltuusmiesten määräysten mukaan pankinkomisarioiden virkoja tavallisesti hoitaneet asianomaisten konttorien kassanhoitajat.

Muuten on kesälomaa myönnetty konttorinhoitajille kullekin yhdeksi kuukaudeksi, jonka ohessa Johtokunta hakemuksesta on eräille heistä myöntänyt lyhempää virkavapautta, ei kuitenkaan viikkoa pitemmäksi ajaksi kulloinkin.

10 §.

Diskontto-
komiteat.

Vuodeksi 1917 ovat Pankkivaltuusmiehet valinneet diskonttokomiteain jäseniksi ja varamiehiksi:

Hämeenlinnan konttoriin jäseniksi Insinööri Johan Henrik Holménin ja Kauppias Anders Gustaf Skogsterin sekä varamiehiksi entisen Lääninsihteerin Karl Uno Chydeniuksen ja Kauppias Verner Fredrikssonin;

Joensuun konttoriin jäseniksi Lehtori Aaro Markkasen ja Oikeusneuvosmies Tauno Edvard Bernerin sekä varamiehiksi Liikemiehet Niilo Suihkon ja Karl Henrik Eliel Porthanin;

Jyväskylän konttoriin jäseniksi Toimitusjohtaja Hugo Wilhelm Parviaisen ja Pormestari Hjalmar Hugo Ossian Hollméruksen sekä varamiehiksi Apteekkarit Frans Johan Lorentz Spolanderin ja Eugen Mansneruksen;

Kotkan konttoriin jäseniksi Kaupunginkamreeri Gösta Nordgrenin ja Ensimmäisen Kaupunginlääkärin Victor Hugo Alfthanin sekä varamiehiksi Isännöitsijä Erik Emil Saxellin ja Liikemies Artur Jakob Lemken;

Kuopion konttoriin jäseniksi Kihlakunnantuomari Frans Oskar Möllerin ja Tehtailija Johan Fredrik Dahlströmin sekä varamiehiksi Prokuristi Reino Brunilan ja Varatuomari Ukko Emil Hjalmar Andersinin;

Mikkelin konttoriin jäseniksi Kauppaneuvos Carl Fredrik Pöndisen ja Liikennetarkastaja August Fredrik Granfeltin sekä varamiehiksi Kapteeni Woldemar Winterin ja Varikonesimies Edvin Alléenin;

Nikolainkaupungin konttoriin jäseniksi Kauppias

Tuomas Laurellin ja Sijaiskonsuli Lennart Eliel Backmanin sekä varamiehiksi entisen Pankinjohtajan Arthur Ludvig Bergerin ja Hovioikeuden notarion Henrik Johannes Boströmin;

Oulun konttoriin jäseniksi Kauppaneuvos Fredrik Adolf Riekin ja Oikeusneuvosmies Torsten Lundbergin sekä varamiehiksi Kunnallisneuvos Oskar Gustaf Laurinin ja Kauppias Herman Anderssonin;

Porin konttoriin jäseniksi Kihlakunnantuomari, Laamanni Theodor Leopold Eekin ja Konttoripäällikkö Claes Gotthard von Rehausenin sekä varamiehiksi Teollisuudenharjoittaja Fritz Arthur Juséliuksen ja Kaupunginkamreeri Johan Leinebergin;

Sortavalan konttoriin jäseniksi Kihlakunnantuomari Karl Gustaf Bergin ja Kauppias Wilhelm Sorvalin sekä varamiehiksi Kauppias Ossian Evert Kivisen ja Liikemies Alexander Johan Nissinin;

Tampereen konttoriin jäseniksi Kauppaneuvos Fabian Klingendahlin ja Oikeusneuvosmies Kaarlo Kustaa Haljalan sekä varamiehiksi Tehtailija Johan Niklas Salmisen ja Kauppias Anton Hahlin;

Turun konttoriin jäseniksi Kunnallisneuvosmies Ernst Petter Johan Thomén ja Kauppias Evert Wilhelm Nylundin sekä varamiehiksi Kapteeni, Vapaaherra Rolf Maximilian Carpelanin ja Kauppias Axel Valfrid Wiklundin;

Viipurin konttoriin jäseniksi Konsuliagentti Carl Edvin Ekströmin ja Oikeuspormestari Ivar Gerhard Alopaoksen sekä varamiehiksi Kauppias Paul Sergejeffin ja Oikeusneuvosmies Paul Jakob Immanuel Wiklundin.

Petrogradin konttoriin on katsastusmieheksi määrätty Suomen Passiviraston päällikkö, Todellinen valtioneuvos, vapaaherra Theodor Bruun ja hänen varamieheksensä Vanhempä toimitussihteerin apulainen Hänen Majesteettinsa Keisarin Suomen Kansliassa, Lakitiedettenkandidaatti, Valtioneuvos Konstantin Lisitzin.

11 §.

Pankkivaltuusmiesten virantoimitus.

Pankkivaltuusmiehistä olivat vuonna 1916 vuorossa eroamaan niistä kolmesta valtuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa käsiteltävinä olevissa asioissa, professori Kaarlo Juho Ståhlberg, sekä niistä kolmesta valtuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien valtuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, Kauppaneuvos Gösta Björkenheim, joiden kuitenkin, koskei uutta vaalia ole suoritettu, edelleen on ollut pysyttävä toimessaan.

Tilapäisten esteiden sattuessa ovat varamiehinä toimineet Herrat Lahdensuo, Listo, Hallstén, Idman ja Lavonius.

12 §.

Erinäisiä määrärahoja: a) määräraha kesälomaa varten; b) eläkkeitä;

Vuosirahasääntöön pantua määrärahaa kesäloman hankkimiseksi Pankin virkamiehille on vuonna 1916 käytetty 18,603 markkaa 35 penniä. Pankkivaltuusmiesten päätös kesälomaa varten säädetyn määrärahan käyttämisestä on merkitty toukokuun 6 päivänä tehtyyn pöytäkirjaan.

Johtokunnan myönnettyä Pankin pääkonttorin kassa-apulaiselle neiti Fanny Wirzénille hänen pyytämänsä virkaeron, ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, tammikuun 24 päivänä myöntäneet neiti Wirzénille Suomen Pankin ohjesäännön 63 § nojalla 1,800 markan suuruisen vuotuisen apurahan.

Sittenkuin Johtokunta oli myöntänyt Pankin Reistraattorille Rouva Karin Jääskeläiselle hänen pyynnöstään virkaeron, myönsivät Pankkivaltuusmiehet heinäkuun 1 päivänä Rouva Jääskeläiselle tulevan 750 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen.

c) satunnais-ten palkkioitten määräraha;

Satunnaisten palkkioitten määrarahasta on vuoden kuluessa myönnetty tilapäisiä apuja yhteensä Smk. 1,268:40.

Vuodeksi 1917 ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokun-

nan esityksestä, myöntäneet seuraavat määrät tarverahoja *d) tarverahat.* Pankin haarakonttorien käytettäväksi, nimittäin Porin, Nikolainkaupungin, Oulun, Kuopion, Mikkelin ja Kotkan konttoreille kullekin 1,500 markkaa, Jyväskylän konttoreille 1,200 markkaa, Joensuun ja Hämeenlinnan konttoreille kummallekin 1,000 markkaa, Sortavalan konttoreille 1,800 markkaa, Viipurin konttoreille 4,500 markkaa, Turun ja Tampereen konttoreille kummallekin 2,000 markkaa sekä Petrogradin konttoreille 2,500 markkaa.

13 §.

Sen nojalla että Suomen Eduskunta 18 päivänä toukokuuta 1911 oli oikeuttanut Pankkivaltuusmiehet, sanottu vuoden alusta lukien, Suomen Pankin virka- ja palvelusmiesten taloudellisen aseman parantamiseen sekä muihin sekä tarvittaviin hallintomenoihin käyttämään Pankin varoja aina 80,000 markkaan asti vuodelta, on Pankkivaltuusmiesten joulukuun 20 päivänä 1915 ja tammikuun 18 päivänä 1917 tekemien päätösten mukaan vuonna 1916 sanottu määräraha kokonaisuudessaan käytetty, nimittäin Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkauksen parantamiseksi 63,634 markkaa 79 penniä sekä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi 16,365 markkaa 21 penniä.

Vuodeksi 1917 ovat Pankkivaltuusmiehet toistaiseksi myöntäneet Pankin virka- ja palveluskunnan palkkauksen parantamiseksi 65,164 markkaa käytettäväksi pääasiallisesti samaten kuin vuonna 1916.

14 §.

Kun työ Pankin pääkonttorissa ja muutamissa sen haarakonttoreissa vuoden kuluessa edelleen melkoisesti on lisääntynyt, varsinkin Venäjän rahan vaihtamisen kautta, ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan tekemästä esityksestä, oikeuttaneet Johtokunnan:

Ylimääräisiä määrärahoja Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkauksen parantamiseksi.

Tilapäisten virkailijain asettaminen.

Viipurin konttorissa avaamaan toisen 100,000 markan suuruisen Venäjän rahan tilapäisen vaihtokassan sekä tästä johtuvien kustannusten peittämiseksi käyttämään 175 markkaa kuukaudessa;

Porin konttoriin väliaikaisesti ottamaan kassa-apulaisen 100 markan kuukausipalkkiota vastaan sekä avaamaan toistaiseksi toisen kassan Suomen rahan vaihtoa varten ja tästä aiheutuviin kustannuksiin käyttämään 200 markkaa kuukaudelta;

Viipurin konttorissa väliaikaisesti avaamaan toisen täydellisen vaihtokassan ja tästä johtuvia kustannuksia varten käyttämään 200 markkaa kuukaudessa sekä toistaiseksi pysyttämään kesäkuukausiksi otetun tilapäisen kassa-apulaisen, joka nauttii 100 markan kuukausipalkkiota;

Turun konttoriin toistaiseksi ottamaan toisen kassa-apulaisen 110 markan kuukausipalkkiota vastaan sekä joka päivä auki pitämään konttorissa aikaisemmin avatun tilapäisen vaihtokassan, joka toistaiseksi oli pidetty avoinna tarpeen mukaan;

Petrogradin konttorissa avaamaan toisen kassan Venäjän rahan ostamista ja myymistä varten sekä tästä aiheutuvien kustannusten suorittamiseksi käyttämään 200 markkaa kuukaudelta;

Pankin pääkonttorissa avaamaan 100,000 markan suuruisen ylimääräisen kolmannen kassan sekä saman suuruisen kolmannen tilapäisen vaihtokassan ja tästä johtuviin kustannuksiin käyttämään 350 markkaa kuukaudessa ylimääräistä kassaa sekä 8 markkaa päivältä tilapäistä vaihtokassaa varten.

Siihen nähden että Pankin vuosirahasäännössä ylimääräisten virkailijain palkkaamiseksi osotettu 85,000 markan määräraha ynnä Pankkivaltuusmiesten samaan tarkoitukseen lisäksi myöntämä määrä edellisessä §:ssä mainitusta 80,000 markan määrärahasta eivät ole täysin

riittäneet yllämainittujen tilapäisten virkailijain palkkaamiseksi, on ollut pakko panna osa sanottuja menoja kustannusten tilille, niinkuin Pankin ohjesäännön 54 §:ssä edellytetään.

15 §.

Ottaen huomioon että, sen jälkeen kuin Pankkivaltuusmiehet marraskuun 15 päivänä 1915 olivat myöntäneet niille Pankin virkailijoille, joiden palkkaedut eivät nouse yli 6,000 markan, toistaiseksi kalliinajan lisäystä, lukien saman vuoden syyskuun 1 päivästä, 2¹/₂ prosentista aina 30 prosenttiin, elin- y. m. tarpeiden hintojen nousu on käynyt vielä tuntuvammaksi, myönsivät Pankkivaltuusmiehet marraskuun 10 päivänä 1916 Johtokunnan ehdotuksesta, aikaisemmin myönnettyjen, nyt riittämättömiksi osottautuneiden kalliinajan lisäysten sijaan Pankin virkailijoille suurempaa kalliinajan lisäystä, lukien edellisen heinäkuun 1 päivästä kesäkuun loppuun 1917, ellei Eduskunta sitä ennen toisin määrää, 10 prosentista aina 50 prosenttiin, riippuen palkkaetujen määrästä sekä siitä, kuin monta henkilöä palkansaajalla on elätettävänä. Lisäksi päättivät Pankkivaltuusmiehet että myös Johtokunnan jäsenille on vastaavan perusteen mukaan suoritettava kalliinajan lisäystä. Tähän laskettiin tarvittavan 10,537 markkaa kuukaudessa.

16 §.

Kun se aika, joksi Suomen Eduskunnalle on vuokrattu huoneusto täysi-istuntoja ja kansliaa varten talossa N:o 15 Hallituskadun varrella tässä kaupungissa, kesäkuun 1 päivänä 1917 kuluu umpeen, eikä ollut odotettavissa että kysymys nykyisen vuokrasopimuksen jatkamisesta tahi uuden tekemisestä ennättäisi joutua sitä ennen

*Kalliinajan
palkantisa
Pankin vir-
kailijoille.*

*Suomen
Eduskunnan
huoneustoa
koskevia toi-
menpiteitä.*

I. Suomen Pankin tila

Varat.			
<i>Setelinantoa vastaavat varat.</i>			
Metallikassa:			
Suomen kultarahaa	28,474,980	—	
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	13,568,799	37	
Rahaksi lyömätöntä kultaa	596,526	47	
Kultaa rahapajassa	467	07	42,640,772 91
Suomen hopearahaa			1,300,807 —
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			65,850,918 78
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			253,648,259 98
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			3,121,483 94
Ulkomaisia vekseleitä			4,643,496 31
			371,205,738 92
<i>Kotimainen lainaus.</i>			
Vekseleitä Suomen rahassa			51,697,031 59
Hypoteekkilainoja			8,839,599 31
Kassakreditiivejä			3,184,739 25
			63,721,370 15
<i>Muut varat.</i>			
Obligatsioneja Saksassa			10,391,241 99
Kirjeenvaihtajia Saksassa ja Itävallassa			22,504,532 86
Rahaksi lyömätöntä hopeata			232,196 08
Suomen vaskirahaa			42,790 49
Obligatsioneja Suomen rahassa			4,805,869 —
Eri tilejä			79,734 36
Kasvaneita korkoja, saldo			615,060 48
Pankkikiinteistöt	3,642,532	99	
Kalusto	100	—	3,642,632 99
			42,314,058 25
Smk			477,241,167 32

Joulukuun viimeisenä päivänä 1915.

Velat.			
<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.</i>			
Liikkeessä olevia seteleitä			231,614,134 —
» » postivekseleitä	3,020,787	61	
» » osotuksia Pietarin konttoriin	333,387	99	3,354,175 60
Valtiovaraston pano- ja ottotilillä	9,074,086	93	
Muiden » » »	136,688,720	31	145,762,807 24
Perittyjä vekseleitä	215,331	98	
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	1,868,677	82	
Eri tilejä	2,639,907	98	4,723,917 78
Voittovaroista varattu			200,000 —
			385,655,034 62
Kantarahasto			25,000,000 —
Vararahasto	58,943,499	71	
Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo	3,642,632	99	62,586,132 70
			87,586,132 70
<i>Voittovaroja:</i>			
Valtiotarkoituksiin ehdollisesti varattu			4,000,000 —
<i>Setelinantoa vastaavat varat</i>			
varat			371,205,738: 92
Sen lisäksi on pankki oikeutettu antamaan seteleitä	70,000,000: —		441,205,738: 92
Poistetaan: vaadittaessa maksettavat sitoumukset			385,655,034: 62
Myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva määrä	1,749,460: 75		387,404,495: 37
Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk			58,801,243: 55
Smk			477,241,167 32

II. Suomen Pankin tilit

Varat.			
<i>Setelinantoa vastaavat varat.</i>			
Metallikassa:			
Suomen kultarahaa	28,511,170	—	
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	13,583,582	45	
Rahaksi lyömätöntä kultaa	556,023	53	42,650,775 98
Suomen hopearahaa			941,978 —
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			256,883,653 —
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			275,106,696 56
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			2,642,188 26
Ulkomaisia vekseleitä			2,121,184 80
			580,346,476 60
<i>Kotimainen lainaus.</i>			
Vekseleitä Suomen rahassa			34,171,159 68
Hypoteekkilainoja			5,583,567 63
Kassakreditiiveja			4,191,932 80
			43,946,660 11
<i>Muut varat.</i>			
Obligatsioneja Saksassa			10,391,241 99
Kirjeenvaihtajia Saksassa ja Itävallassa			22,448,297 86
Rahaksi lyömätöntä hopeata			5,878 86
Suomen vaskirahaa			27,026 98
Obligatsioneja Suomen rahassa			4,401,429 —
Eri tilejä			417 35
Hopeata rahapajassa			47,588 41
Kasvaneita korkoja, saldo			2,331,806 37
Pankkikiinteistöt	3,554,444	70	
Kalusto	100	—	3,554,544 70
			43,208,231 52
Smk			667,501,368 23

Joulukuun viimeisenä päivänä 1916.

Velat.			
<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.</i>			
Liikkeessä olevia seteleitä			421,284,106 —
» » postivekseleitä	1,135,667	93	
» » osotuksia Pietarin konttoriin	67,352	20	1,203,020 13
Valtiovaraston pano- ja ottotilillä	9,251,636	24	
Muiden » » »	116,076,202	53	125,327,838 77
Perittyjä vekseleitä	769,052	72	
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	16,043,864	96	
Eri tilejä	7,177,124	72	23,990,042 40
			571,805,007 30
Kantarahasto			25,000,000 —
Vararahasto	58,943,499	71	
Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo	3,554,544	70	62,498,044 41
			87,498,044 41
<i>Voittovaroja:</i>			
Käyttämättä			8,198,316 52
<i>Setelinantoa vastaavat varat . . . . . 580,346,476: 60</i>			
<i>Sen lisäksi on pankki oikeutettu antamaan seteleitä . . . . . 70,000,000: — 650,346,476: 60</i>			
<i>Poistetaan: vaadittaessa maksettavat sitoumukset . . . . . 571,805,007: 30</i>			
<i>Myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva määrä . . . . . 2,446,267: 20 574,251,274: 50</i>			
<i>Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk 76,095,202: 10</i>			
Smk			667,501,368 23

6

III. Taulu osoittava Suomen Pankin tilaa joka vuosineljänneksen lopussa vuosina 1915—1916.

V a r a t.

Vuosi. Päivä.	Kuukausi.	Setelinantoa vastaavat varat.				Kotimainen lainaus.	Muut varat.	
		Kultaa.	Suomen hopearahaa.	Ulkomaisia arvovyastineita.	Setelinantoa vastaavat varat yhteensä.			
1914	31	Joulukuu	42,674,099	1,666,183	115,554,413	159,894,695	90,633,851	38,752,333
1915	31	Maaliskuu	42,575,368	1,061,644	101,144,527	204,781,539	84,666,080	38,457,120
»	30	Kesäkuu	42,622,347	1,046,851	214,606,274	258,275,472	79,524,902	38,070,077
»	30	Syyskuu	42,648,929	604,722	279,446,701	322,700,352	73,178,493	36,942,051
1916	31	Joulukuu	42,640,773	1,300,807	327,264,159	371,205,739	63,721,370	42,314,058
»	31	Maaliskuu	42,648,016	1,456,456	362,818,463	406,922,935	51,311,127	41,027,226
»	30	Kesäkuu	42,664,774	1,085,714	431,662,955	475,413,443	49,072,761	41,139,669
»	30	Syyskuu	42,663,863	749,147	527,844,100	571,257,110	43,383,070	40,950,270
»	30	Joulukuu	42,650,776	941,978	536,753,722	580,346,476	43,946,660	43,208,232

V e l a t.

Vuosi. Päivä.	Kuukausi.	Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.					Kanta- ja vararahastot.	Voittovaroja.	
		Liikkeessä olevia seteleitä.	Liikkeessä olevia ja maksun-osotuksia Pietarin konttorin.	Pano- ja ottotileillä.	Perittyjä vekselöitä, valtiolainain vuotuismaksuja, ulkomin. kirjeenvaihtajia, erinäisiä tulleja ja varattuja voittovaroja.	Setelistö yhteensä.			
1914	31	Joulukuu	141,724,276	982,719	23,416,364	10,224,659	176,348,018	96,799,578	16,133,282
1915	31	Maaliskuu	166,918,464	810,380	33,026,904	13,408,234	214,163,982	96,799,578	16,941,130
»	30	Kesäkuu	180,806,187	1,308,347	60,589,277	17,250,161	260,013,972	96,799,578	19,056,901
»	30	Syyskuu	193,574,711	2,773,489	114,719,411	4,825,930	315,893,541	96,799,578	20,127,777
1916	31	Joulukuu	231,614,134	3,354,176	145,762,807	4,923,918	385,655,035	87,586,133	4,000,000
»	31	Maaliskuu	284,380,128	1,600,541	112,150,981	4,868,798	403,000,448	87,586,133	8,674,707
»	30	Kesäkuu	317,066,661	1,103,702	147,800,151	2,302,617	468,273,131	87,586,133	9,766,610
»	30	Syyskuu	366,935,079	1,232,536	146,875,123	39,489,277	554,532,015	87,586,133	13,472,302
»	30	Joulukuu	421,284,106	1,203,020	125,327,839	23,990,042	571,805,007	87,498,044	8,198,317

IV. Taulu osoittava Pankin käyttämätöntä setelinanto-oikeutta joka kuukauden lopussa vuosina 1915—1916.

	Pankin koko setelinanto-oikeus.	Setelistö yhteensä.	Myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta.	Käyttämätön setelinanto-oikeus.
V. 1914 viim. p:nä Jouluk. .	229,894,695	176,348,018	3,129,830	50,416,847
» 1915 » » Tammik. .	248,708,827	192,896,477	2,282,906	53,529,444
» » » » Helmik. .	261,435,366	205,888,861	1,987,210	53,559,295
» » » » Maalisk. .	274,781,539	214,163,982	1,977,464	58,640,093
» » » » Huhtik. .	291,586,472	228,409,045	1,796,898	61,380,529
» » » » Toukok. .	309,036,554	242,644,125	1,749,101	64,643,328
» » » » Kesäk. .	328,275,472	260,013,972	1,979,087	66,282,413
» » » » Heinäk. .	349,516,292	278,309,149	1,721,971	69,485,172
» » » » Elok. . .	368,948,348	294,480,482	1,469,059	72,998,807
» » » » Syysk. . .	392,700,352	315,893,541	1,405,279	75,401,532
» » » » Lokak. . .	428,654,544	350,775,836	1,246,318	76,632,390
» » » » Marrask. .	444,813,661	364,930,855	1,597,850	78,284,956
» » » » Jouluk. .	441,205,739	385,655,035	1,749,461	53,801,243
» 1916 » » Tammik. .	472,114,313	407,774,186	1,903,278	62,436,849
» » » » Helmik. .	469,104,823	399,981,628	1,558,682	67,564,513
» » » » Maalisk. .	476,922,935	403,000,448	4,928,765	68,993,722
» » » » Huhtik. .	495,077,315	419,550,388	4,987,536	70,539,391
» » » » Toukok. .	531,303,859	453,116,628	4,501,065	73,686,166
» » » » Kesäk. .	545,413,443	468,273,131	3,025,132	74,115,180
» » » » Heinäk. .	551,240,179	470,796,611	3,876,107	76,567,461
» » » » Elok. . .	612,074,130	526,232,657	6,202,478	79,638,995
» » » » Syysk. . .	641,257,110	554,532,015	5,698,768	81,026,327
» » » » Lokak. . .	659,184,115	574,242,357	5,314,436	79,627,322
» » » » Marrask. .	651,788,101	565,332,694	2,510,760	83,944,647
» » » » Jouluk. .	650,346,476	571,805,007	2,446,267	76,095,202

V. Pankin kassatila 1915—1916 vuosien lopussa.

	Jouluk. viim. p:nä 1915.	Jouluk. viim. p:nä 1916.
Suomen kultarahaa	<i>Smc</i> 28,474,980:—	<i>Smc</i> 28,511,170:—
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	13,568,799:37	13,583,582:45
Rahaksi lyömätöntä kultaa	596,526:47	556,023:53
» hopeata	232,196:08	5,878:86
Suomen hopearahaa	1,300,807:—	941,978:—
» vaskirahaa	42,790:49	27,026:98
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja	3,121,483:94	2,642,188:26
Pankin omia seteleitä	545,699,813:—	406,943,691:—
	<i>Smc</i> 593,037,396:35	<i>Smc</i> 453,211,539:08

VIII. Voittovarojen tili vuosina 1915—1916.

Säästö Jouluk. viim. p:nä 1914		Smc 16,133,282: 35
Vuonna 1916 tuli lisää		» 4,198,316: 52
		<u>Smc 20,331,598: 87</u>

Vuonna 1915 on vararahastoon pankkirakennuksia varten siirretty	Smc 329,725: 02
» » » voitto- ja tappioliiniin siirretty	» 11,803,557: 33
	<u>Smc 12,133,282: 35</u>
Säästö Jouluk. viim. p:nä 1916	Smc 8,198,316: 52